

D 44/04

Revisorsnämnden (RN) har mottagit en anmälan mot auktoriserade revisorn A-son.

Av anmälan och övriga handlingar i ärendet framgår följande. A-son var vald revisor i ett aktiebolag som i huvudsak bedrev försäljning av nya och begagnade husvagnar. Den revisionsbyrå vid vilken A-son var verksam utförde även redovisningstjänster åt bolaget. Dessutom skötte revisionsbyråns personal under viss tid utbetalningar från bolagets bankkonto. Till följd av att bolagets företrädare underlät att överlämna vissa inköpsfakturer från en husvagnsleverantör i tid till revisionsbyråns redovisningspersonal, redovisades bolagets kostnader med ett alltför lågt belopp i bolagets årsredovisning för räkenskapsåret 2001. A-son lämnade en ren revisionsberättelse för nämnda räkenskapsår i juni 2002.

A-son har anfört följande. Bolaget fungerade som den aktuella husvagnsleverantörens återförsäljare på orten. Verksamheten i bolaget var beroende av samarbetet med leverantören. När revisionen av räkenskapsåret 2001 avslutades förelåg inga tecken på felaktigheter i redovisningen. Efter det att han slutfört sin revision fick han under hösten 2002 veta att bolagets företrädare redan i februari eller mars 2002 hade lämnat in ytterligare fakturer avseende räkenskapsåret 2001 till revisionsbyrån. Såvitt han har förstått uppmärksammade inte revisionsbyråns redovisningspersonal att det var ”något konstigt” med fakturorna. Han bedömde vid sin revision att det inte fanns anledning att anta att det förekom fel i redovisningen av skulderna till leverantören. Revisionsbyråns redovisningspersonal hade vid minst fyra tillfällen under året haft telefonkontakt med leverantörens ekonomiansvarige. Avstämning skedde då utan anmärkning. Med anledning därav fanns det grund att anta att saldot var korrekt per balansdagen. Han gjorde även en bruttovinstanalys samt utförde avklippskontroll genom att granska fakturer en månad före och en månad efter balansdagen. På fråga från RN har han uppgett att han inte lät göra någon saldokontroll hos den aktuella leverantören. – Revisionsbyråns handhavande av bolagets bankutbetalningar var en tillfällig lösning som föranleddes av att bolaget och dess företrädare inte hade tid och resurser att själva utföra dessa åtgärder. Avsikten var att arrangemanget skulle upphöra så snart bolaget och dess företrädare själva fick tid och möjlighet att sköta aktuella transaktioner. I november 2001 utfärdade bolaget en fullmakt för en av revisionsbyråns anställda att verkställa utbetalningar från bolagets konto. Såvitt byråns personal kan erinra sig var det vid den tidpunkten uppdraget i fråga erhöles.

RN har tagit del av A-sons granskningsdokumentation avseende räkenskapsåret 2001. Häri har A-son noterat följande: ”Lev.betalningar verkställs rent fysiskt av [revisionsbyrån] via Internet på rekommendation av [företagsledaren] som anger bet.underlagen (vad som skall betalas)”. I revisionsplaneringen har han antecknat följande: ”Diverse strul från företrädarens sida medför att det mesta måste granskas”. Han har vidare noterat att det är företagsledaren som sköter samtliga inköp och beställningar, hanterar följesedlar, kontrollerar erhållna leverantörsfakturer, attesterar fakturorna och vidarebefordrar dem till revisionsbyrån för databearbetning. Det finns även noteringar om problem med den löpande redovisningen till följd av svårigheter att erhålla information från företagsledaren. Vidare framgår av dokumentationen att bolagets redovisade skulder till väsentlig del bestod av skulder till den aktuella husvagnsleverantören.

Som svar på RN:s frågor om varulagergranskning och avklippskontroll har A-son hänvisat till ett antal vidtagna revisionsåtgärder. RN konstaterar att en del av dessa åtgärder inte kan utläsas

av hans dokumentation. Således framgår inte att han har kontrollerat begagnade husvagnar i varulagret mot bilregistret. Inte heller framgår hur omfattande avklippskontroll som gjorts.

RN gör följande bedömning.

Det kan konstateras att bolaget var lokal återförsäljare för den aktuella husvagnsleverantörens produkter och hade affärstransaktioner med denna leverantör av en för bolaget mycket stor omfattning och betydelse. Saldot av avräkningarna med leverantören var dominerande bland bolagets skulder. Med hänsyn till vad A-son har noterat i sin dokumentation om svårigheter i kommunikationen mellan revisionsbyråns personal och företagsledaren samt om dennes nyckelroll i bolaget måste den interna kontrollen i bolaget anses ha varit bristfällig. Mot bakgrund av nu nämnda förhållanden borde A-son för att eliminera risken för större fel i redovisningen av bolagets och leverantörens mellanhavanden ha stämt av desamma genom att låta inhämta ett skriftligt saldobesked från leverantören. Den av A-son utförda bruttovinstanalysen, avklippskontrollen samt redovisningspersonalens muntliga avstämningar med leverantörens ekonomiansvarige under löpande år kan inte anses ha utgjort tillräcklig grund för att underlåta att vidta saldokontroll per balansdagen.

I 10 kap. 16 § första stycket 4 aktiebolagslagen (1975:1385) anges att den inte får vara revisor som är verksam i samma företag som den som yrkesmässigt biträder det aktuella bolaget vid grundbokföringen eller medelsförvaltningen eller bolagets kontroll däröver. Den revisionsbyrå vid vilken A-son var verksam verkställde under viss tid av räkenskapsåret 2001 utbetalningar från det aktuella aktiebolagets bankkonton. Det framgår av A-sons dokumentation att han vid tiden för revisionen var medveten om detta förhållande. Då revisionsbyrån har biträtt bolaget vid medelsförvaltningen har A-son varit jävig som revisor i bolaget. Vad han har anfört om att förhållandet endast utgjorde en tillfällig lösning förändrar inte denna bedömning.

Av 24 § revisorslagen (2001:883) följer att en revisor är skyldig att dokumentera sina revisionsuppdrag. A-son har på frågor från RN uppgett att han har vidtagit vissa revisionsåtgärder som inte har dokumenterats. De åtgärder A-son säger sig ha vidtagit borde ha framgått genom anteckningar i dokumentationen. RN finner att A-son inte har dokumenterat sitt arbete på föreskrivet sätt.

Sammanfattningsvis finner RN att A-son till följd av revisionsbyråns biträde med det aktuella bolagets medelsförvaltning har varit jävig som revisor i bolaget. Därtill kommer att hans granskningsinsats i ett avseende har varit otillräcklig samt att han inte har dokumenterat sin granskning på ett tillfredsställande sätt. Han har således åsidosatt sina skyldigheter som revisor och skall därför meddelas en disciplinär åtgärd. Med hänsyn främst till att biträdet med bolagets medelsförvaltning endast har avsett bankutbetalningar och förekommit under en kortare tid finner RN, trots att A-son brutit mot en jävsbestämmelse i aktiebolagslagen, att erinran sammantaget kan utgöra en tillräcklig åtgärd.

Med stöd av 32 § andra stycket revisorslagen (2001:883) meddelar RN A-son erinran.

Ärendet har avgjorts av Revisorsnämnden. I beslutet har deltagit f.d. domaren i Europadomstolen Elisabeth Palm, ordförande, hovrättspresidenten Gunnel Wennberg, vice ordförande, skattechefen Vilhelm Andersson, auktoriserade revisorn Ulla Nordin Buisman, biträdande avdelningschefen Eva Ekström, utredningssekreteraren Jan-Erik Moreau, skattejuristen Kerstin Nyquist, professorn Claes Norberg samt auktoriserade revisorn Maria Östman. Vid ärendets slutliga handläggning har i övrigt närvarit direktören Peter Strömberg, chefsjuristen Per Eskilsson, revisionsdirektören Göran Raspe samt avdelningsdirektören Björn Fredljung som föredragit ärendet.